

Životní příběh pana Jiřího Holíka

Zpracovaly: Monika Krebsová, Tina Pangráčová, Pavlína Smazalová, Barbora Lišková, Kateřina Vaculová, žákyně 8. třídy ZŠ E. Rošického 2, Jihlava, pod vedením paní učitelky Jiřiny Nápravníkové.

Pan Jiří Holík se narodil 9. července 1944 v Havlíčkově Brodě, kde prožil své dětství. Mnoho času trávil i u svých prarodičů ve Vršovicích. Maminka, Věra Holíková, rozená Kašparová, pracovala jako kadeřnice a tatínek, Jaroslav Holík, byl řezníkem.

„Byl jsem válečné dítě a rodiče, to je podle mě nešťastná generace. Oni se narodili těsně po rozpadu Rakouska-Uherska ve dvaadvacátém, a když byli v tom nádherném mladém věku 18 let, tak přišli Němci a byla válka. A to je vždycky malér.

Rodiče pana Holíka se brali v období války, v roce 1940.

Tento rok byl pro otce pana Holíka velice významný. Oženil se a pronajal si řeznickou živnost.

Díky jeho pracovitosti a houževnatosti se podařilo rodině řeznictví udržet i v krušných časech 2. světové války. V řeznictví začala pracovat i maminka pana Holíka, ačkoli byla vyučenou kadeřnicí. Byla válka a do řeznictví chodili nejen občané Havlíčkova Brodu, ale i vojáci wehrmachtu. Ti si brali vše, co potřebovali, ale platit nechtěli. Jejich křik vždy vylekal hlavně paní Holíkovou a malého Jaroslava, staršího bratra Jiřího.

Po válce se řeznictví pana Holíka velice rychle stalo vyhlášené v širokém okolí. Ve firmě pracovalo asi 10 zaměstnanců, maso a uzeniny vozila tři nákladní auta. V době po válce se maso prodávalo na lístky. To znamenalo další práci – pečlivě vylepovat jednotlivé lístky na papírové archy. Rodiče plánovali otevřít vlastní konzervárnu, kupovali stroje, měli připravené plány na stavbu, vyhlídnutou parcelu. Všechny peníze, které se vydělaly, vraceli rodiče do obchodu. Nakupovali stroje, šetřili na parcelu. Byli sice řezníci, ale blahobytem neoplývali.

„Tatínek mamince na Vánoce vždycky koupil klobouk, který ona nikdy nenosila. A pak už ho jenom točil, protože muselo všechno do kšeftu... Jeden klobouk, který vždycky na Vánoce zabalil. A maminka říkala: Jé, ty jsi hodnej. A v životě na sobě ten klobouk neměla!“

Jiří ale na tuto dobu vzpomíná rád. Nyní ví, jak to měli rodiče těžké. Tehdy ale vnímal více ty lepší stránky toho, že rodiče byli řezníci. Za řeznictvím totiž byla výrobná uzenin, kde stačilo jen proběhnout obchodem a nepozorovaně „ukrást“ kolečko nakrájeného čerstvého salámu. Toto i dnes vyvolává úsměv na jeho tváři.

Relativně klidné časy narušil rok 1948. Komunisté překazili všechny plány otce pana Jiřího Holíka. Sebrali mu nejen firmu, ale i všechny ideály. Cihelna nebo práce v dolech místo podnikání! Snad díky tomu, že tatínek nedělal problémy, byl nakonec trest mírnější. A tak nastoupil jako dělník do cihelny.

„ Po válce bylo chvíli nadšení a potom začal komunistický převrat.“

„Táta chtěl dál podnikat a rozvíjet. A oni řekli: Ne, musíte do dolů! A přitom byl jen pronájemce té živnosti. Do dolů on řekl, že nepůjde, že má tady dva kluky, kterým se chce věnovat. Tak šel do cihelny.“

V cihelně otec pan Jiřího Holíka pracoval šest let. Na tuto dobu kupodivu vzpomíná docela rád. Možná i proto, že jako každý řezník byl statný a proto manuální práce jeho postavě paradoxně prospěly.

Maminka ale v té době, kdy pan Holík pracoval v cihelně, onemocněla tuberkulózou. O Jiřího a jeho bratra se starali babička s dědou a samozřejmě jejich tatínek. Onemocnění paní Holíkové bylo velice vážné, půl roku byla doma, půl roku v nemocnici. Naštěstí byla léčba úspěšná a paní Holíková letos oslavila 94. narozeniny.

Na padesátá léta má pan Holík vzpomínky především díky častým návštěvám přátel tatínka, kteří stejně jako on věřili, že komunismus dlouho nevydrží. V kuchyni měli Holíkoví velký stůl, u kterého vedli vášnivé debaty o politice. Doktor Horníček neustále tvrdil, že komunismus brzy skončí.

„Hele Jardo, do roka ti říkám, to prdne. To jako myslel ten režim.“

Při jejich debatách zažívala krušné chvíle paní Holíková, která je neustále uklidňovala, aby tolik nekřičeli.. V této době platilo, že i stěny mají uši.

„ Pouštěli jsme si svobodnou Evropu a maminka musela chodit zavírat okna, aby to někdo neslyšel..“

O politice se tatínek často bavil i se svým tchánem, panem Horákem. I mezi nimi byly občas tyto diskuze velice bouřlivé. Pan Horák byl komunista, který celý svůj život věřil ve správnost této myšlenky. Za války byl kvůli své politické pozici vězněn v koncentračním táboře Buchenwald. Své názory ale nikdy nezměnil, neustále chtěl konat dobro. I v důchodu každý den ráno roznášel Rudé právo. Vstával ve čtyři hodiny, šel pěšky z Vršovic pět kilometrů na nádraží pro noviny a pak je roznášel po městě. Smyslem jeho života bylo pomáhat lidem.

„Máma měla těžkej život. Její táta byl v Buchnvaldu zavřenej, byl v koncentráku, přišel, měl asi 40 kilo a přežil to jenom díky tomu, že ještě za Rakouska-Uherska uměl německy.“

Rodiče podle pana Holíka vždy velice tvrdě pracovali.

K hokeji přivedl Jiřího a Jaroslava jejich otec, který v mládí skákal na lyžích. Nejdříve chtěl, aby šli synové v jeho stopách, ale nakonec respektoval jejich přání hrát hokej.

Ve čtyřech letech si Jiří poprvé obul brusle, kterým se říkalo šlajfky.

Ty se nasadily na boty a už se bruslilo. Rybník Hastrman v Havlíčkově Brodě byl prvním svědkem jeho talentu. Jako by se narodil s bruslemi na nohou. Na rozdíl od svého bratra, který svoje hokejové umění získal díky velké houževnatosti.

„Když se v zimě šlo bruslit, no tak jsem byl malej a tak brácha mě musel vzít a musel mi zavazovat tkaničky a to prej bylo hrozný. Mami, já už tam s ním nejdu, já mu furt musím vázat tkaničky, já musím tohle a vysmrkat ho, vyčůrat ho nechat! Prostě odmítal to... a odmalička takhle. Byl prostě starší brácha.“

První klub, ve kterém oba bratři trénovali, vznikl v Havlíčkově Brodě díky panu Tománkovi. Ten byl prvním trenérem slavných Holíků. Trenér, který sám nikdy nestál na bruslích, ale hokej byl jeho život. Informací o tom, jak se má hokej trénovat bylo velice málo. Nejednou radou přispěl i tatínek, který svoje syny znal nejlépe, nejlépe věděl, jaké jsou jejich přednosti i slabiny.

Hokejový klub Jiskra klubem Jiřího Holíka a on na nejraději vzpomíná. Úspěchy, stejně důležité jako pozdější Vzorem mu byl hokejista

Havlíčkův Brod byl prvním léta strávená zde dodnes které zde dosáhl, jsou pro něj zisk titulu mistra světa. Chytráček.

Chtěl hrát hokej dobře jako on a to znamenalo tvrdě trénovat. Brzy vstávat a ještě před školou nasadit brusle. Ne vždy se mu chtělo, ale tatínek byl velice přísný a žádný trénink neodpustil. Do hokejové kariéry byla zapojena i maminka. Šila a zašívala kalhoty na tréninky, žehlila všechny průšvihy ve škole.

„Ta umělá hmota, která chránila holeň, to byl takovej papundekl, že když se to namočilo, tak to změklo. Takže nám dělali z takovýho duralovýho plechu chrániče. Máma šila hokejový kalhoty takový, aby to bylo trochu vycpaný, když sebou plácnem. Helmy se dělaly z nějakýho takovýho vlákniny, i když jsme hráli většinou bez helem.“

„Malej a starej“, to byly přezdívky sourozenců Holíkových. Jiřímu přezdívku malej vymyslel kamarád, který byl jen o několik málo centimetrů větší. Jaroslav byl starej, snad proto, že byl vždy šéf, starší brácha, rozená autorita.

Hokej, škola, hokej, v létě pro změnu fotbal. Školní léta velice rychle uběhla a z pana Holíka se stal student. Jako každý mladý člověk chtěl nejen studovat a hrát hokej, ale také se bavit. Rád vzpomíná na tehdejší „čaje“, období dnešní diskotéky. Ale mohli se jich zúčastnit pouze tehdy, kdy se nehrál žádný zápas. I tehdy tatínek přísně dohlížel na to, aby jejich kariéru nic neohrozilo. Zde jak pan Holík přiznal, poprvé uviděl svoji budoucí

manželku.

Po maturitě chtěl pan Holík studovat na fakultě tělesné výchovy a sportu v Praze. Napoprvé se na školu nedostal. A tak začala brigáda v Motorpalu a naděje, že to vyjde příští rok. Na tuto dobu pan Holík nerad vzpomíná. Trénink, práce, trénink a spánek, to byla jeho každodenní rutina.

„To bylo úděsný. To musím přiznat, v šest jsem musel být ve fabrice a tam jsem proplachoval trysky. Byl tam smrad z tý nafty. Ve dvě jsem přišel domů, zhroutil jsem se do postele, do pěti jsem tak spal a pak jsem šel trénovat. To jsem musel celý rok, to bylo úděsný.“

V Praze se mu splnil jeho sen. Začal hrát za Spartu. Sparta! Sen každého hokejisty.

Jenomže přišla další komplikace. Bratr, který hrál za Duklu Jihlava si zlomil nohu a tatínek rozhodl, že se Jiří musí vrátit. Jaroslav byl na vojně a doufal, že až skončí, tak půjde hrát také za Spartu. Díky rozhodnutí otce o návratu Jiřího se hokejové kariéry obou bratrů spojily. Ale ne ve vysněné Spartě. Oba se stali hráči Dukly Jihlava. Talent a ochota poslouchat trenéry přispěly k tomu, že se Jiří brzy dostal do národního mužstva.

„Já měl na trenéry štěstí. Trenér Bitner o nás už věděl, když jsme hráli v Brodě a pak si nás vzal k sobě. A ten první rok v Dukle, tak trenér Anton, trenér národního mužstva, jemu jsem se nějak v těch devatenácti letech zalíbil a vzal mě hned do národ'áku . A pak jsem tam zůstal patnáct let.“

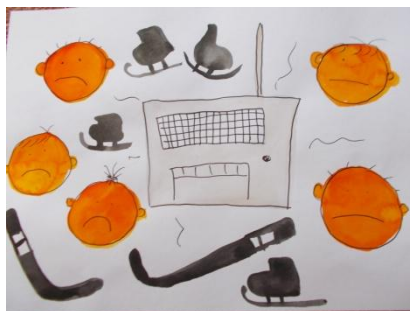
Rok 1968 nejdříve přinesl naději pro všechny, kteří byli v období padesátých let nespravedlivě potrestáni. Naděje. Snad to opravdu „konečně prdne“.

„Pro naši generaci šedesátejsem, kdyby dopadl taky nějak, jak to chtěli tenkrát, tak by to byla paráda. Osmášedesátej to pro nás byla taková velká naděje.“

21. srpen 1968 ale všechny naděje pohřbil. Pana Holíka a všechny hráče Dukly zastihl tento den v západním Německu. Zde si některý z hráčů koupil nový tranzistor. Právě z něj všichni uslyšeli zprávu, které nemohli uvěřit.

Skutečnost? Nevydařený vtip? Manifestace ve Švýcarsku, kam přejížděli z Německa ale byla skutečná. Společně s ostatními zde i pan Holík manifestoval proti událostem, které v tuto dobu v Československu probíhaly.

„Ráno jsme ho pustili a najednou jsme slyšeli, že je Československo okupovaný a že jsou tady Rusáci. Zůstali jsme z toho štof. Byli jsme z toho samozřejmě vyvalení.“

Vrátit se? Zůstat?

„ Vrátime se, nebo tady zůstaneme. To bylo pro nás dilema. Kluci byli ženatí a měli děti. Já jsem měl před svatbou. Seděli jsme tady před Vídní, před hranicema na kládách a teď furt: pojedeme domů nebo nepojedeme? No. A všichni jsme přijeli.“

Vrátili se a doufali, že se vše brzy opět změní. Postupem času se jejich naděje na lepší život rozplynula. Cenzura, nesvoboda, na vše bylo potřeba nějaké povolení.

Nejen pan Holík, ale celý národ velice těžce nesl to, že díky politické situaci se neuskutečnilo v Praze roku 1969 plánované mistrovství světa v hokeji. Všichni věřili, že československý hokej by v Praze slavil zlato. Ale..... Místo do Prahy cestovali hokejisté do Stockholmu.

Mistrovství byla příležitost postavit se sovětským okupantům. Československému týmu ale případnou pomstu ztěžoval fakt, že sovětská sborná byla vynikající. Rusáci byli tehdy téměř neporazitelní soupeři.

Na mistrovství se zkoušel nový herní systém, který se ale neuchytil. Týmy proti sobě nastoupily jednou a poté podruhé, v odvetě. Československu se tak naskytly rovnou dvě šance na odplatu. A ono to vyšlo. **2:0 a 4:3. Senzace!**

„No jo, tak to bylo v té době, to jsme na ně byli vybroušení. .... v té době v podstatě hokej byl o tom, porazit Rusáky..... Porazit Rusáky a prohrát s kýmkoliv..... Na druhou stranu musím zase říct sborná, to byli parádní hokejisti. Vynikající..... ani Kanadani nebyli tak dobří, jako byli Rusáci v té době. My jsme měli dokonce psychologa, který nás, jak jsme byli až přemotivovaní, tak nás vracel zase trochu do takového normálního stavu. Oni se hrozně báli Rusáci, měli strach, že když je porazíme .....a nám se podařilo..... Pamatuju si, že jsme přiletěli a letiště bylo plný lidí.“

„Nevadí, že není zlato, ty dva pátky stály za to.“

Pět českých hokejistů, mezi kterými byl i bratr pana Holíka Jaroslav, si na protest proti sovětům přelepili pěticípé hvězdy černou páskou. Na mistrovství si tohoto gesta nikdo nevšiml, ale po návratu hokejistů začaly problémy.

„No samozřejmě, průser. ... Napřed si toho nikdo nevšiml, ale až když jsme přijeli, tak někde byly fotky v novinách. ... ale trenéři říkali: No oni je měli roztržený, ten znak, tak to museli, aby to drželo.“

„ Ne, neměl jsem strach, že by mi mohli zakázat hrát. Vždyť jsme jenom honili puk po ledě.“

Vítězství nad Ruskem byla událost, kterou pan Holík srovnává s vítězstvím v Naganu v roce 1998.

„Pak mě táta volal, člověče oni chtěj, abych byl starosta .“

„Tam byli fandové a řvali : Holík na radnici! To byla obrovská euforie.“

Všechny zápasy s Ruskem měly výrazné politické pozadí. Díval se na ně snad každý, i ten kdo, hokej nikdy předtím nesledoval.

„Dát Rusákům, jak my jsme říkali, dát jim na prdel. To prostě ty lidi chtěli, abychom je... to byla taková obrovská motivace.“

Pan Holík byl hokejista, se svým týmem procestoval téměř celý svět, byl jedenáctkrát v Americe.

„Já kluk z Brodu a ještě můj kamarád, Pepík Augusta, tak jsme vyfoceni, jak stojíme u cedule Broadway. Kluci z Brodu na Broadway.

Cestoval v době, kdy spousta lidí nemohla ani na Balaton. Jako hokejista nemusel řešit žádná povolení.

Jiná situace ale nastala v okamžiku, kdy chtěl jet

s rodinou do Jugoslávie. Musel požádat o devizový příslib a doložku. Byl v té době známá osobnost, reprezentant republiky. Využil tedy protekce a celá rodina si mohla užívat moře a sluníčka.

„Do Jugoslávie jste museli mít výjezdní doložku a devizový příslib. To se dostalo jednou za dvacet let. No a když jsem chtěl jet s rodinou do Jugoslávie, tak jsem musel žádat. Ale musím říct, že jsem využil protekce. Tady jsem šel za ředitelem, Čamek se jmenoval. To musím opravdu říct, že jsem té protekce využil.“

V roce 1969 se Jiří Holík oženil s Marie Rosendorfovou.

Jejich první setkání proběhlo samozřejmě před zimním stadionem. Nebylo jednoduché získat srdce krásné Marušky, Jiří musel dlouho dokazovat, že nepěkná pověst hokejistů neplatí na každého. Paní Marie byla šikovná zdravotní sestřička. Jiří obdivoval, jak se dokáže starat o nemocné. Podle jeho slov se i proto do ní zamilovat. Věřil, že když se tak ráda stará o lidi, postará se dobře i o něj. Společně vychovali dceru Simonu a syna Jiřího. Děti mu vždy dělaly radost. Simona studovala v Americe, nyní pracuje v Praze. Praha se stala domovem i pro syna Jiřího. Oba dva se ale do Jihlavy k rodičům rádi vrací. A ti za nimi také často jezdí do Prahy na návštěvu. Díky nim pan Holík získal dvě nové lásky – vnučku a golf.

„Mám jenom jednu vnučku. Synovi říkám, vždyť jméno Holík vymře po meči. Simona má holku, ty musíš zachránit rod.“

Stal se mistrem světa, mistrem republiky. Osobně ale za svůj velký úspěch považuje štěstí v rodině.

„ Za svůj největší úspěch, ne sportovní, považuji to, že s manželkou jsme spolu skoro padesát let a že rodina sále drží spolu a taky, že se nám děti vyvedly.“

Hokej a rodina. To byly priority pana Holíka. Tatínek oba bratry přivedl k hokeji s myšlenkou, že sport jde mimo politiku a pomůže jim prosadit se. Bylo to moudré rozhodnutí.

V hokeji se pan Holík prosadil. 15 let hrál v národním týmu. Od roku 1978 hrál v Německu a Rakousku. V letech 1972, 1977, 1977 získal titul Mistr světa, titul Mistr Československa získal v letech 1967 – 72 a 1974. Je držitelem stříbrných medailí z olympijských her roku 1968 a 1976, z mistrovství světa 1965 – 66, 1971, 1974 – 75 a 1978. Bronzové medaile získal na olympijských hrách roku 1964 a 1972 a mistrovství světa 1969 – 70 a 1973. V dosavadní historii ledního hokeje sehrál nejvíce utkání na mistrovstvích světa (123 zemí).

Paradoxně také za své úspěch vděčí komunistům. Kdyby tatínek nepřišel o řeznictví, bylo velice pravděpodobné, že by se stal pokračovatelem rodinné tradice.

Spousta lumpáren, nespravedlností, lidé byli politicky pronásledováni. To je podle pana Holíka jedna strana minulého režimu. Ale na straně druhé podle něj lidé drželi více při sobě, život byl klidnější, všichni měli práci. On sám, aby nebyl příživník, působil po ukončení aktivní kariéry jako učitel na základní škole. Ale nešel od hokeje daleko. Učil tělesnou výchovu a zeměpis budoucí „Holíky“ na ZŠ Seifertova. Měl i nabídky trénovat dospělé, ale s dětmi se cítil lépe. Předával jim své zkušenosti, radoval se z jejich úspěchů. Vždyť i on sám i dnes nejraději vzpomíná na dobu svých hokejových začátků.

„Já jsem trénoval. Tady na Lenince, teď je to Seifertka, tam jsem učil hokejové třídy. Já jsem nechtěl trénovat dospělé. Ale dneska by mě vyhodili hned druhý den. Já říkám, první den by mě přijmuli, tam by mě nějaký kluk naštvál, já bych ho přetáhl hokejkou a už by mě propustili.“

Listopad 1989 pan Holík prožíval společně se svoji dcerou a kamarádkou. Simona začala studovat na vysoké škole a velice aktivně vnímala, co se okolo ní děje. Díky tomu byl do děje zapojen i pan Holík. Podle jeho slov byl taxikář, který „pouze“ vozil dceru na demonstrace. Ale stejně jako ona vnímal význam těchto událostí a radoval se, že to opravdu „konečně prdlo“, jak předpovídal právník Horáček.

Simona potom odjela studovat do Ameriky. Na studium si přivydělávala různými brigádami a pobyt si zde prodloužila i po jeho ukončení. Pracovala a poznávala trochu jiný život. Díky tomu na Ameriku nedá dodnes dopustit.

Ačkoli většinu svého života prožil na ledě, tak ve stáří se u něj probudila láska i ke golfu, který rekreačně hraje i nyní.

Celou svoji sportovní kariéru prožil společně se svým bratrem. V kabině, na trénincích, na zápasech, Holíci pořád spolu. Jiná ale byla situace mimo hokej. To měli každý své kamarády, svoje zájmy. Ale byli to pořád bratři a věděli, že se na sebe mohou vždy spolehnout. Velice blízko k sobě měli v době, kdy Jaroslav onemocněl. Jiří ho často navštěvoval, byl jeho oporou. Bohužel, tento osobní boj Jaroslav nedovedl do vítězného konce.

Jiří oslavil 70 let života a nás tedy zajímalo jeho životní krédo.

„Životní krédo? Já jsem pohodář na rozdíl od svého bráchy, to byl rebel, ten se furt s někým hádal, třeba s tátou se hádal, když pak byli jako dospělí. A táta mu vždycky říkal: Hele, až ti bude šedesát a budeš mistr světa tak můžeš teprve něco kecat! Tak já jsem pohodář... Žít a nechat žít, bych tak řekl.“

